

باسمه تعالی

احکام

وضو

برگرفته از جلد اول رساله آموزشی

احکام و مسائل شرعی مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی خامنه ای مدظله العالی

شرایط وضو

❖ شرایطی که به وضو گیرنده برمی گردد:

الف) با قصد قربت وضو بگیرد (نیت)

ب) استعمال آب برای او مانعی نداشته باشد.

❖ شرایطی که به آب وضو برمی گردد:

الف) آب وضو مطلق باشد.

ب) آب وضو پاک باشد.

ج) آب وضو مباح باشد (غصبی نباشد).

❖ شرایطی که به ظرف وضو برمی گردد:

الف) مباح باشد

❖ شرایطی که به اعضای وضو برمی گردد:

الف) پاک باشد.

ب) مانعی از رسیدن آب در آن نباشد.

❖ شرایطی که به کیفیت وضو برمی گردد:

الف) ترتیب را در شستن و مسح کردن‌ها رعایت کند (ترتیب).

ب) کارهای وضو را پشت سر هم انجام دهد (موالات).

ج) کارهای وضو را خودش در حال اختیار انجام دهد (مباشرت).

❖ شرایطی که به زمان وضو برمی گردد:

به مقدار وضو و نماز وقت باقی باشد.

۱. نیت

وضو را باید با قصد قربت به جا آورد یعنی به این نیت که این عمل مخصوص را برای انجام فرمان خداوند انجام می‌دهد، پس اگر از روی تظاهر یا برای خنک شدن، همه‌ی کارهای وضو را انجام دهد، وضو باطل است.

۲. استعمال آب برای او مانعی نداشته باشد

کسی که می‌ترسد اگر وضو بگیرد مریض شود یا اگر آب را به مصرف وضو برساند تشنه بماند، نباید وضو بگیرد.

۳. آب وضو مطلق باشد

آب وضو باید مطلق باشد، بنابراین وضو با آب مضاف باطل است.

۴. آب وضو پاک باشد

آب وضو باید پاک باشد، بنابراین وضو با آب نجس، باطل است.

توجه:

کسی که پس از جستجوی آب، آب آلوده و کثیفی را پیدا کند اگر آن آب، پاک و مطلق باشد و استعمال آن ضرری نداشته باشد و خوف ضرر هم در بین نباشد واجب است وضو بگیرد و نوبت به تیمم نمی‌رسد.

۵. آب وضو مباح باشد

آب وضو باید مباح باشد، بنابراین وضو با آب غصبی جایز نیست.

توجه:

❖ مکانی که آب آن برای وضو گرفتن همه‌ی نماز گزاران به طور مطلق قرار داده شده است، استفاده از آن اشکال ندارد.

❖ وضو در مساجد و مراکز و ادارات دولتی که دولت در سایر کشورهای اسلامی بنا می‌کند جایز است و مانع شرعی ندارد.

❖ هرگاه سازمان آب، نصب پمپ فشار و استفاده از آن را ممنوع کند، نصب پمپ و استفاده از آن جایز نیست و وضو با آبی که به وسیله‌ی پمپ به دست می‌آید محل اشکال است، حتی برای ساکنان طبقات بالای ساختمانها که به دلیل ضعیف بودن فشار آب مجبورند از پمپ استفاده کنند.

❖ هر یک از مشترکین ساختمانهای مسکونی و غیر مسکونی، از نظر شرعی به مقداری که از امکانات مشترک استفاده می‌کند، نسبت به هزینه‌ی خدمات (از قبیل هزینه‌ی آب سرد و گرم، تهویه، نگهبان و مانند آن) مدیون است، و اگر از پرداخت پول آب امتناع کند وضوی او محل اشکال بلکه باطل است.

۶. اعضای وضو پاک باشد

اعضای وضو در هنگام شستن و مسح کردن باید پاک باشند، ولی اگر جایی را که شسته یا مسح کرده پیش از اتمام وضو نجس شود وضو صحیح است. البته تطهیر آن برای پاک شدن از نجاست به خاطر نماز واجب است.

توجه:

❖ اگر بعد از وضو شک کند آیا موضعی را که از قبل نجس بوده تطهیر کرده و سپس وضو گرفته یا نه، چنانچه در هنگام وضو توجه به پاکی و نجسی آنجا نداشته است وضو باطل است، ولی اگر می‌داند یا احتمال می‌دهد که به پاکی و نجسی آن توجه داشته وضو درست است، ولی در هر صورت باید آن موضع را آب بکشد.

۷. در اعضای وضو مانعی از رسیدن آب نباشد

در اعضای وضو باید مانعی از رسیدن آب نباشد و در غیر این صورت وضو باطل است.

توجه:

❖ چربیایی که به طور طبیعی در مو و صورت به وجود می‌آید مانع محسوب نمی‌شود مگر آن که به حدی باشد که مانع از رسیدن آب به پوست و مو گردد.

❖ رنگ روی ناخن در صورتی که دارای جرم باشد، مانع از رسیدن آب به ناخن می‌شود و وضو باطل است.

❖ رنگ مصنوعی که زنها از آن برای رنگ کردن موی سر و ابروی خود استفاده می‌کنند، اگر صرفاً رنگ باشد و دارای جرمی نباشد که مانع از رسیدن آب به مو شود وضو صحیح است.

❖ جوهر در صورتی که دارای جرم بوده و مانع از رسیدن آب به پوست شود باعث بطلان وضو می‌شود و تشخیص این موضوع بر عهده‌ی مکلف می‌باشد.

❖ خالکوبی بدن اگر صرفاً رنگ باشد و یا در زیر پوست بوده و بر ظاهر پوست چیزی که مانع از رسیدن آب بر آن شود وجود نداشته باشد وضو صحیح است.

✦ صرف وجود اثر گچ یا صابون که بعد از خشک شدن اعضا ظاهر می‌شود ضرری به وضو نمی‌رساند، مگر این که دارای جرمی باشد که مانع از رسیدن آب به بشره (ظاهر پوست) شود.

✦ اگر می‌داند چیزی به اعضای وضو چسبیده، ولی شک دارد که از رسیدن آب جلوگیری می‌کند یا نه، باید آن را بر طرف کند.

✦ اگر پیش از وضو بداند که در بعضی اعضای وضو مانع از رسیدن آب وجود دارد، و بعد از وضو شک کند که آب را به آنجا رسانده یا نه، چنانچه احتمال بدهد که در حال وضو ملتفت به مانع بوده، وضو صحیح است.

✦ اگر شک کند به اعضای وضو چیزی که مانع از رسیدن آب است، چسبیده یا نه، چنانچه احتمال آن در نظر مردم به جا باشد - مثل آن که بعد از گل کاری احتمال بدهد که گل به دست او چسبیده - باید واری می‌کند یا به قدری دست بمالد که اطمینان پیدا کند که اگر بوده بر طرف شده یا آب به زیر آن رسیده است.

۸. ترتیب

وضو باید به همان ترتیبی که قبلاً در بحث «ترتیب وضو» گفته شد انجام گیرد و اگر به ترتیب دیگری عمل کند وضو باطل است.

۹. موالات

لازم است کارهای وضو را به طور متعارف پی در پی انجام دهد، بدین معنی که اگر میان آنها به قدری فاصله بیندازد که در هنگام شستن یا مسح کردن عضوی، جاهایی که پیش از آن شسته شده خشک شده باشد، وضو باطل است.

۱۰. مباشرت

کسی که می‌خواهد وضو بگیرد باید همه‌ی کارهای وضو را خودش انجام دهد، و اگر دیگری او را وضو دهد یا در رساندن آب به صورت و دستها و مسح سر و پاها به او کمک کند، وضو باطل است.

توجه:

✦ کسی که به خاطر بیماری و امثال آن نمی‌تواند خودش وضو بگیرد باید از کسی بخواهد که به او در کارهای وضو کمک کند. البته خود وضو گیرنده باید نیت وضو کند و در صورتی که بتواند، با دست خود عمل مسح را انجام دهد، و اگر نتواند، نایب دست او را گرفته و با آن مسح می‌نماید، اگر از این کار هم عاجز باشد نایب از دست او رطوبت گرفته و مسح می‌کند، و اگر این شخص کف دست نداشته باشد برای مسح، رطوبت از ساعد او می‌گیرد و اگر ساعد هم نداشته باشد رطوبت از صورت او گرفته و سر و پا را با آن مسح می‌کند.

۱۱. وقت برای وضو و نماز کافی باشد

اگر وقت نماز به قدری تنگ است که در صورت وضو گرفتن، نمی‌تواند همه‌ی نماز را در وقت بخواند و مقداری از آن در خارج وقت واقع خواهد شد، در این صورت نباید وضو بگیرد، بلکه باید تیمم کند و نماز بخواند. البته اگر تیمم هم به همان اندازه‌ی وضو وقت می‌گیرد در این صورت باید وضو بگیرد.

کیفیت وضو

معنای وضو

وضو یعنی شستن صورت و دستها و مسح کردن جلو سر و روی پاها با شرایط و کیفیت خاص. این عمل که در شرع

مقدس، وسیله‌ی طهارت معنوی شمرده شده، مقدمه‌ی برخی اعمال واجب و مستحب است، از قبیل نماز، طواف، تلاوت قرآن، ورود به مسجد و غیر اینها.

❖ کیفیت وضو

۱- شستن

الف) صورت از بالای پیشانی تا سر چانه

ب) دستها از آرنج تا سر انگشتان ▪

۲- مسح کردن

الف) جلوی سر

ب) روی پاها از سر انگشتان تا مفصل

توجه:

❖ ترتیب وضو از این قرار است: شستشوی صورت از بالای پیشانی یعنی جایی که موی سر رویده است تا سر چانه، سپس شستن دست راست از آرنج تا سر انگشتان، سپس شستن دست چپ از آرنج تا سر انگشتان، سپس کشیدن دست مرطوب بر روی قسمت جلویی سر، و در آخر کشیدن دست مرطوب بر روی هر دو پا از سر انگشتان پا تا مفصل ساق پا.

❖ شستن صورت و دستها

۱- در شستشوی صورت باید به اندازه‌ی که ما بین انگشت وسط و شست قرار گیرد شسته شود.

۲- در صورت‌های پوشیده از مو، شستن روی موها کفایت می‌کند و لازم نیست آب وضو را به پوست صورت برساند، مگر در جایی که مو به قدری کم پشت است که پوست صورت کاملاً دیده می‌شود.

۳- صدق شستن منوط به رساندن آب به تمام عضو است، هر چند به وسیله‌ی دست کشیدن باشد و مسح اعضا با دست مرطوب به تنهایی کافی نیست.

۴- صورت و دستها در وضو باید از بالا به پایین شسته شود، اگر از پایین به بالا بشوید وضو باطل است.

۵- شستن صورت و دستها

بار اول: واجب. بار دوم: جایز.

بار سوم و بیشتر: غیر مشروع (حرام)

توجه:

❖ ملاک برای تعیین هر بار، قصد انسان است، پس اگر به قصد بار اول شستن چند مرتبه آب بریزد اشکال ندارد.

❖ مسح سر و پاها

۱- مسح بر پوست سر واجب نیست، بلکه بر موی قسمت جلوی سر کافی است، ولی اگر موی جاهای دیگر در

قسمت جلو جمع شده باشد یا موی جلوی سر به قدری بلند باشد که بر روی صورت یا شانه‌ها ریخته شده است، مسح بر آن کافی نیست، و باید فرق سر را باز کرده پوست یا بن موها را مسح کند.

توجه:

❖ کسی که در جلوی سرش موی مصنوعی گذاشته است؛ اگر موی مصنوعی به نحو کلاه گیس باشد واجب است برای مسح، آن را بردارد ولی اگر بر پوست سر کاشته شده و برداشتن آن ممکن نباشد یا مستلزم ضرر و مشقت باشد و با وجود موها قدرت بر رساندن رطوبت به پوست سر نباشد مسح بر روی همین موها کافی است.

۲. محل مسح پا، عبارت است از روی پا از سر یکی از انگشتان تا مفصل ساق، و استحباب مسح پایین انگشتان پا (یعنی جایی که موقع راه رفتن با زمین تماس پیدا می‌کند) ثابت نشده است.

توجه:

❖ اگر مسح پا، شامل سر انگشتان پا نباشد، بلکه فقط روی پا و مقداری از انگشتان مسح شود، وضو باطل است. بلی اگر شک داشته باشد که آیا هنگام مسح، از سر انگشتان پا مسح می‌کرده است یا نه؟ در صورتیکه مسئله را می‌دانسته و احتمال می‌دهد که از سر انگشتان مسح کرده باشد وضویش محکوم به صحت است.

۳. مسح سر و پاها باید با رطوبتی که از آب وضو در دستها مانده، کشیده شود و اگر رطوبتی باقی نمانده نمی‌تواند دست را با آب تر کند، بلکه باید دست را با رطوبتی که در ریش یا ابرو هست مرطوب کند و مسح نماید، و احتیاط (واجب) آن است که مسح سر با دست راست باشد، ولی کشیدن مسح از بالا به پایین لازم نیست.

توجه:

❖ اگر شخص وضو گیرنده، هنگام شستن صورت و دستها به قصد وضو، اقدام به باز و بسته کردن شیر آب نماید اشکال ندارد و به صحت وضو لطمه‌یی نمی‌زند، ولی اگر بعد از فراغت از شستن دست چپ و قبل از مسح با آن، دستش را روی شیری که خیس است بگذارد و آب وضوی دست با آب خارج از وضو، مخلوط شود صحت مسح با رطوبتی که مختلط از آب وضو و آب خارج است، محل اشکال می‌باشد.

❖ از آن جایی که مسح پاها باید با رطوبتی که از آب وضو در کف دو دست باقی مانده صورت بگیرد، لذا باید هنگام مسح سر، دست به قسمت بالای پیشانی نرسد و با رطوبت صورت برخورد نکند تا این که رطوبت دست که هنگام مسح پا به آن نیاز دارد با رطوبت صورت مخلوط نشود.

۴. در مسح باید دست را بر سر یا پا بکشد، پس اگر دست را ثابت نگهدارد و سر یا پا را بر آن بکشد، مسح باطل است.

۵. محل مسح باید خشک باشد یا به قدری تر نباشد که رطوبت کف دست به آن اثر نکند.

توجه:

❖ اگر چند قطره آب بر روی پا باشد واجب است محل مسح را از آن قطرات خشک کرد تا هنگام مسح، رطوبت

دست بر پا تأثیر بگذارد نه برعکس.

۶. اگر روی پا نجس باشد و برای مسح نتواند آن را آب بکشد، باید تیمم کند.

۷. فردی که به علت فلج شدن هر دو پای خود به کمک کفش طبی و عصای چوبی راه می‌رود و بیرون آوردن کفش برای مسح پاها برای او خیلی سخت و دشوار است، مسح بر روی کفش کافی و مجزی است.

دو نکته در ارتباط با کیفیت وضو

کسی که پی در پی از او باد خارج می‌شود، اگر نتواند وضوی خود را تا آخر نماز حفظ کند و تجدید وضو در اثنای نماز هم برای او خیلی دشوار باشد، می‌تواند با هر وضویی یک نماز بخواند یعنی برای هر نماز به یک وضو اکتفا کند، هر چند وضوی او در بین نماز باطل شود.

بین زن و مرد در افعال و کیفیت وضو فرقی نیست، جز این که برای مردها مستحب است که هنگام شستن آرنج از قسمت بیرونی آن شروع کنند و زنها از قسمت داخلی آن.

سایر احکام وضو

◉ وضوی ارتماسی

▣ معنای وضوی ارتماسی

در وضو جایز است که انسان به جای ریختن آب بر روی صورت و دستها، آنها را به قصد وضو در آب فرو ببرد و بیرون بیاورد و این را «وضوی ارتماسی» می‌گویند.

▣ احکام وضوی ارتماسی

۱. در وضوی ارتماسی نیز واجب است که اعضای وضو از بالا به پایین شسته شوند.

۲. در وضوی ارتماسی فقط دو بار می‌توان صورت و دستها را داخل آب کرد: بار اول واجب، بار دوم جایز است و بیش از آن مشروع نیست، و در مورد دستها، باید قصد شستن وضویی آنها هنگام خارج کردن آنها از آب باشد تا بتوان از این طریق مسح را با آب وضو انجام داد.

◉ وضوی جبیره‌یی

▣ معنای وضوی جبیره‌یی

اگر روی زخم بسته است، باید جاهایی را که می‌شود شست بشوید و روی زخم بند (جبیره) به جای شستن، دست تر بکشد. به این وضو، «وضوی جبیره‌یی» می‌گویند.

▣ احکام وضوی جبیره‌یی

اگر در اعضای وضو (صورت و دستها) زخم یا شکستگی است و روی آن باز است و آب برای آن ضرر ندارد، باید آن را بشوید، و اگر شستن آن مضر است باید اطراف آن را بشوید و احتیاط (واجب) آن است که اگر کشیدن دست تر بر آن ضرر ندارد دست تر بر آن بکشد.

اگر محل مسح، زخم است و نمی‌تواند روی آن، دست تر بکشد، باید به جای وضو، تیمم کند، ولی در صورتی که می‌تواند پارچه‌یی روی زخم قرار دهد و بر آن دست بکشد احتیاط (واجب) آن است که علاوه بر تیمم، وضو نیز با

چنین مسحی بگیرد.

کسی که در یکی از اعضای وضویش زخمی وجود دارد که دائماً از آن خون می‌آید، واجب است جیره‌ی را بر روی زخم بگذارد که خون از آن بیرون نمی‌آید، مثل نایلون.

❖ مبطلات وضو

-خارج شدن ادرار

-خارج شدن مدفوع

-خارج شدن باد شکم

-به خواب رفتن

-چیزهایی که عقل را از بین می‌برد، مانند دیوانگی و مستی و بیهوشی

-استحاضه‌ی زنان

-هر چیزی که موجب غسل می‌شود، مانند جنابت و خون حیض. (و مس میت)

توجه:

❖ چیزهایی که وضو را باطل می‌کند «مبطلات وضو» می‌گویند.

❖ با عارض شدن مبطلات وضو، کودک نابالغ هم (همانند افراد بالغ) محدث می‌شود (یعنی وضویش باطل می‌شود).

❑ احکام وضو

۱. کسی که جاهل به بطلان وضویش است و بعد از وضو متوجه آن می‌شود، واجب است برای اعمال مشروط به طهارت، وضو را اعاده کند و اگر با وضوی باطل نماز خوانده باشد اعاده‌ی آن نیز واجب می‌باشد.
۲. کسی که در کارهای وضو و شرایط آن، مثل پاک بودن آب و غصبی نبودن آن خیلی شک می‌کند، باید به شک خود اعتنا نکند.

❖ شک در اصل وضو (شک دارد وضو گرفته یا نه)

❑ قبل از نماز: باید وضو بگیرد.

❑ در بین نماز: نماز او باطل است و باید دوباره وضو بگیرد و نماز را دوباره بخواند.

❑ پس از نماز (شک دارد نماز خوانده شده با وضو بوده یا نه): نمازی که خوانده صحیح است، ولی باید برای

نمازهای دیگر وضو بگیرد.

❑ شک در بطلان وضو (شک دارد وضویی که گرفته باطل شده یا نه): بنا می‌گذارد که وضوی او باطل نشده است.

❑ شک در صحت وضو (پس از انجام وضو شک دارد وضویی که گرفته صحیح بوده یا نه): در صورتی که احتمال

میدهد وضو را صحیح انجام داده و در وقت وضو متوجه انجام آنچه در صحت وضو معتبر است بوده، به شک خود

اعتنا نکند (و بنا بر صحت بگذارد)

❖ غایات وضو (کارهایی که باید برای آن وضو گرفت)

۱. شرط صحت عمل یعنی اگر عمل بدون وضو، انجام شود صحیح نیست:

- همه‌ی نمازهای واجب و مستحب (به جز نماز میت)

- اجزای فراموش شده‌ی نماز (سجده و تشهد)

- طواف واجب
- ۲. شرط جواز عمل (حرام نبودن) یعنی اگر آن عمل بدون وضو انجام گیرد حرام است؛
- مس خط قرآن
- مس اسما و صفات مخصوص خداوند
- مس اسمای انبیا و ائمه‌ی معصومین (ع) به احتیاط (واجب)
- ۳. شرط کمال عمل، مانند وضو برای قرائت قرآن
- ۴. شرط تحقق عمل، مانند وضو برای با طهارت بودن
- ۵. رفع کراهت عمل، مانند غذا خوردن در حال جنابت که با وضو، کراهت آن برداشته می‌شود

توجه:

- ✦ وضو، شرط صحت همه‌ی نمازهای واجب و مستحب و اجزای فراموش شده‌ی آن است، بنابراین هیچ نمازی بدون وضو صحیح نیست مگر نماز میت که وضو برای آن لازم نیست.
- ✦ وضو، شرط صحت طواف واجب خانه‌ی خدا است و بدون آن طواف واجب باطل است. منظور از طواف واجب، طوافی است که جزئی از حج یا عمره است، گر چه آن حج یا عمره مستحب باشد، ولی در طواف مستحب که در غیر حج و عمره کسی انجام دهد وضو لازم نیست.
- ✦ وضو گرفتن برای خواندن نماز واجب، اگر عرفاً نزدیک داخل شدن به وقت آن باشد اشکال ندارد.
- ✦ وضو به قصد با طهارت بودن، از نظر شرعی مستحب و مطلوب است و خواندن نماز با وضوی مستحب جایز است.
- ✦ مستحب است انسان در همه حال با وضو باشد مخصوصاً در هنگام ورود به مسجد و مشاهد مشرفه و تلاوت قرآن و هنگامی که می‌خواهد بخوابد و بعضی اوقات دیگر.
- ✦ بعد از آن که وضو به طور صحیح محقق شد، تا زمانی که باطل نشده است، انجام هر عمل مشروط به طهارت با آن جایز است، بنابراین این لازم نیست برای هر نمازی وضوی جداگانه بگیرد، بلکه می‌تواند با یک وضو تا زمانی که باطل نشده هر مقدار نماز که بخواند بخواند.

■ مس قرآن

دست زدن به خط قرآن بدون وضو حرام است و این امر، اختصاص به قرآن کریم ندارد، بلکه شامل همه‌ی کلمات و آیات قرآنی می‌شود، هر چند در کتاب دیگری یا در روزنامه، مجله، تابلو و غیر آنها باشد.

توجه:

- ✦ همه جای بدن، مانند لب و صورت و غیره هم حکم دست را دارد.

■ مس اسامی خداوند متعال و پیامبران و امامان معصوم (ع)

مس اسما و صفات مخصوص ذات باری تعالی بدون وضو حرام است، و به احتیاط (واجب) نامهای انبیای عظام و ائمه‌ی معصومین (ع) نیز حکم نامهای خداوند متعال را دارد.

مس لفظ جلاله‌ی «الله» بدون وضو جایز نیست، اگر چه جزئی از یک اسم مرکب از قبیل عبدالله و حبیب الله باشد.

آرم جمهوری اسلامی ایران اگر در نظر عرف، اسم جلاله محسوب و خوانده شود، مس آن بدون طهارت حرام است و در غیر این صورت اشکال ندارد، اگر چه احوط (استحبابی) ترک مس آن بدون طهارت است.

مس ضمیرهایی که به ذات باری تعالی بر می‌گردند، مثل ضمیر جمله‌ی «بسمه تعالی» حکم لفظ جلاله «الله» را ندارد. نوشتن همزه و سه نقطه به صورت «...» به جای لفظ جلاله‌ی «الله» از نظر شرعی مانعی ندارد، و همزه و نقاط، حکم لفظ جلاله را ندارد و مس آن بدون وضو جایز است.

خودداری کردن از نوشتن لفظ جلاله‌ی «الله» به صرف احتمال مس آن توسط افراد بی وضو، مانعی ندارد.

□ چند نکته در ارتباط با مس آیات قرآن و اسمای متبرکه‌ی خداوند متعال و پیامبران و امامان معصوم (ع)

به گردن آویختن گردنبندی که آیات قرآن یا اسمای مبارکه بر آن نقش شده است اشکال ندارد، ولی باید نوشته‌ها با بدن تماس نداشته باشد.

هرگاه بخواهند هنگام خوردن غذا از ظرفی که آیات قرآنی از جمله آیه‌ی الکرسی یا اسمای مبارکه روی آن نوشته شده استفاده کنند اشکال ندارد، به شرطی که با وضو باشند و یا غذا را با قاشق از ظرف بردارند.

کسانی که به وسیله‌ی دستگاه تحریر، آیات قرآنی یا اسمای جلاله و یا نامهای معصومین (ع) را می‌نویسند لازم نیست در حال تحریر و نوشتن با وضو باشند (این کار مشروط به طهارت نیست)، ولی از مس آنها بدون وضو باید اجتناب نمایند.

کلماتی که روی انگشترها نقش می‌کنند، اگر از کلماتی باشد که شرط جواز مس آن، طهارت است، مثل کلمات قرآنی و مانند آن، مس آن بدون طهارت جایز نیست.

طبع و نشر آیات قرآنی و اسمای جلاله و امثال آن اشکال ندارد، ولی بر کسی که به دستش می‌رسد واجب است که احکام شرعی آنها را رعایت نماید و از بی‌احترامی و نجس کردن و مس بدون وضوی آنها خودداری کنند. استفاده از روزنامه‌هایی که آیات قرآنی یا اسمای مبارکه در آن نوشته شده است در کارهایی، مثل پیمان‌نویسی غذا با آن یا نشستن بر آن و یا استفاده از آن به جای سفره و... اگر از نظر عرف بی‌احترامی شمرده شود جایز نیست، و اگر بی‌احترامی محسوب نشود اشکال ندارد.

انداختن چیزی که مشتمل بر آیات قرآنی یا اسمای متبرکه است در نه‌ها و جویبارها، اگر از نظر عرف اهانت محسوب نشود اشکال ندارد.

هرگاه وجود آیات قرآنی و نامهای خداوند و اسمای معصومین (ع) در ورقه‌ی احراز نشود، سوزاندن و دور انداختن آن اشکال ندارد و فحوص و بررسی لازم نیست. گفتنی است سوزاندن و دور انداختن اوراقی که امکان استفاده از آن در صنعت کارتن‌سازی و مانند آن وجود دارد و یا بر یک طرف آن نوشته شده است و طرف دیگر آن قابل استفاده برای نوشتن است، به علت وجود شبهه‌ی اسراف خالی از اشکال نیست.

دفن آیات قرآنی و اسمای مبارکه در خاک و یا تبدیل آنها به خمیر به وسیله‌ی آب اشکال ندارد، ولی جواز سوزاندن آنها مشکل است و اگر بی‌احترامی محسوب شود جایز نیست، مگر در صورتی که اضطرار اقتضا کند و جدا کردن آیات قرآنی و نامهای مبارک امکان نداشته باشد.

قطعه‌قطعه کردن آیات قرآنی و اسمای مبارکه به مقدار زیاد به طوری که حتی دو حرف آنها به هم متصل نمانده و غیر قابل خواندن شود، اگر بی‌احترامی محسوب شود جایز نیست و در غیر این صورت نیز، اگر موجب محو نوشته‌ی لفظ جلاله و آیات قرآنی نشود کافی نیست، همچنان که تغییر صورت خطی کلمات با اضافه یا کم کردن بعضی حروف نیز باعث زوال حکم شرعی حروفی که به قصد نوشتن آیات قرآنی یا لفظ جلاله به کار رفته‌اند نمی‌شود. بلی، زوال حکم

بر اثر تغییر حروف به نحوی که ملحق به محو حروف گردد، بعید نیست، هر چند احتیاط (مستحب)، اجتناب از مس آن بدون وضو است.»